

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte: Timofti Vladimir,
judecători: Toma Nadejda și Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali și de către inculpatul Pleșca Vasilii, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 29 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe

Pleșca Vasilii XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 13.06.2017 – 19.01.2018;

Instanța de apel: 03.03.2018 – 29.05.2018;

Instanța de recurs: 10.09.2018 – 07.11.2018;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Cimișlia, sediul Central din 19 ianuarie 2018, Pleșca Vasilii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, la 14 (paisprezece) ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt că, Pleșca Vasilii în perioada 05-07 martie 2017, la domiciliul lui Sofronovici Victor, situat în satul Batîr, raionul Cimișlia a inițiat un conflict, în timpul căruia i-a aplicat lui Sofronovici Victor multiple lovituri cu mâinile și picioarele, precum și cu un băț în regiunea corpului, preponderent în cap, cauzându-i acestuia, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 34 din 10 mai 2017, leziuni corporale ce se califică ca vătămare corporală gravă, fiind în legătură de cauzalitate indirectă cu survenirea morții acestuia. Ulterior Sofronovici Victor, în intervalul de timp cuprins între 12-13 martie 2017, a decedat.

Acțiunile lui Pleșca Vasilii au fost încadrate în prevederile art. 151 alin. (4) Cod penal, conform indicilor: „*vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață, care a provocat decesul victimei.*”

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, în latura civilă, în partea cerinței privind încasarea cheltuielilor judiciare

cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a se dispune încasarea de la Pleșca Vasilii a cheltuielilor judiciare suportate de stat pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă totală de 3519 lei, în rest cu menținerea sentinței, fără modificări.

În motivarea cererii de apel procurorul a invocat că:

- deși instanța de judecată a dat apreciere corectă circumstanțelor de fapt a cauzei și l-a condamnat pe Pleșca Vasilii în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa penală în limitele legale ale normelor Codului penal, în sentința de condamnare nu s-a expus asupra solicitării acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare în mărime de 3519 lei;

- la adoptarea sentinței, instanța de judecată nu a ținut cont de prevederile art. 227 alin. (1), (2), pct. 1)-5) Cod de procedură penală, cât și nu au fost luate în vedere prevederile art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 29 mai 2018 a fost respins ca nefondat apelul declarat de către procuror, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a apreciat că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, în vederea constatării circumstanțelor de o importanță primordială pentru justa soluționare a cauzei și stabilirea adevărului, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat.

Totodată, instanța de apel a considerat necesar de a menționa că, instanța de judecată emițând sentința din 19 ianuarie 2018, în dispozitivul sentinței a omis să se expună asupra solicitării acuzatorului de stat, privind încasarea cheltuielilor judiciare, necătând la faptul că în partea motivată s-a expus în privința acestei solicitări, constatând necesitatea de a lăsa plata expertizelor judiciare efectuate în prezenta cauză penală din contul mijloacelor bugetului de stat, însă instanța de apel nu a constatat motive întemeiate, care ar denatura sentința instanței de fond și ar genera necesitatea casării acesteia.

A mai menționat instanța de apel că, prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017, în vigoare din 09 februarie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, a fost abrogat alin. (2) din art. 143 Cod de procedură penală.

Cu toate acestea, având în susținere prevederile art. 414 Cod de procedură penală în coroborare cu art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, și luând în considerație că la momentul pronunțării sentinței, nu erau operate modificări în art. 143 Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat că prima instanță întemeiat a aplicat prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală în motivarea soluției sale de respingere a cerinței procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

5.1. **procurorul**, solicitând casarea parțială a hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri privind încasarea de la inculpat în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 3519 lei.

În motivarea recursului, invocând temeiul de drept prevăzut de pct. 6) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat că instanțele ierarhic inferioare, neîntemeiat au respins solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului.

5.2. inculpatul, care a solicitat admiterea acestuia, cu emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului, fără a invoca un temei de drept prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat că instanța de fond neîntemeiat i-a refuzat audierea martorului Cotov Victor și că nu a fost niciodată la evidența medicului narcolog și psihiatru.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) și 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen sau vădit neîntemeiat.

Colegiul penal menționează că potrivit practicii judiciare constante, *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

6.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de către Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali.

Colegiul reține că recurentul invocă ca temei pentru recurs pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, precum că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel dintr-un singur considerent, și anume că, în viziunea sa, instanțele de judecată nu au calificat obiectiv respingerea încasării cheltuielilor de judecată, adoptând în acest sens o decizie neargumentată.

Cu referire la aceste argumente ale recurentului Colegiul penal conchide, că instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a respinge apelul procurorului, cu menținerea sentinței fără modificări, prin care a fost respinsă solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpat a sumei de 3519 lei, ce constituie cheltuieli pentru efectuarea expertizelor judiciare, or, cheltuielile suportate de către organul de urmărire penală în speță nu sunt unele de natura de a impune cheltuieli neprogramate și neincluse în cheltuielile evidente suportate anume de către stat.

Astfel, art. 227 alin. (2) Cod penal stipulează, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei judiciare sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, alin. (3) prevede, că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 Cod de procedură penală (1) În modul prevăzut de legea procesuală penală, din sumele alocate de stat vor fi compensate următoarele cheltuieli judiciare suportate de către martori, partea vătămată, partea civilă, asistenții procedurali, interpreți, traducători, *experți*, specialiști, reprezentanții legali ai părții vătămate, ai părții civile:

1) cheltuielile făcute în legătură cu prezentarea la citare în organul de urmărire penală și în instanță;

2) cheltuielile de cazare;

3) salariul mediu pentru toată perioada de participare în procesul penal;

4) cheltuielile de reparare, restabilire a obiectelor care au fost deteriorate în urma utilizării lor în cadrul acțiunilor procesuale la cererea organului de urmărire penală sau a instanței.

(2) Organele, întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat sunt obligate să păstreze salariul mediu pentru toată perioada de timp în care partea vătămată, reprezentantul ei legal, asistentul procedural, interpretul, traducătorul, specialistul, expertul, martorul au participat în procesul penal la citarea organului de urmărire penală sau a instanței.

(3) Expertului și specialistului li se recuperează, de asemenea, costul materialelor care le aparțin și care au fost utilizate pentru executarea însărcinării respective.

(4) Expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu.

(5) Cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin.(1) vor fi recuperate la cererea acestora în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței în mărimea stabilită de legislația în vigoare.

Prin urmare, suma de 3519 lei este compusă din efectuarea expertizei medico-legale privind cauza morții (raportul nr. 47 din 08 mai 2017 (f.d. 47-57, vol.I), expertizei medico-legală (raportul nr. 34 din 10 mai 2017 (f.d. 59-62, vol.I) și expertiza medico-legală (raportul nr. 125 din 19 aprilie 2017 (f.d. 69-71, vol.I)), or, aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală

sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

Așadar, Colegiul penal atestă, că instanța de apel întemeiat a reținut, că aceste cheltuielile sunt suportate de către organul de urmărire penală, care și are atribuția de a administra probele în vederea probării/combaterii acuzației aduse, însă aceste cheltuieli nu sunt de natura de a pune pe seama statului costuri suplimentare, sau exagerate, iar cheltuielile pentru efectuarea expertizei întru stabilirea cauzei decesului victimei, sunt evidente și necesare pentru a demonstra existența/lipsa bănuielii rezonabile privind comiterea infracțiunii.

Colegiul penal de asemenea menționează, că la examinarea cauzei de către instanța de apel au fost respectate prevederile legale prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar eroarea de drept invocată de către recurentă prescrisă la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu a fost constatată la examinarea recursului, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

6.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de către inculpatul Pleșca Vasilii.

Potrivit prevederilor art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele indicate în art. 401 Cod de procedură penală nu au folosit calea apelului ori au retras apelul, dacă legea prevede această cale de atac. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația. Procurorul care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia prin care a fost admis apelul declarat din partea apărării.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei legale vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 429 și 430.

Potrivit art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să cuprindă conținutul și motivele recursului cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate și solicitările recurentului, indicând temeiurile prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală invocate în recurs și explicând problema de drept de importanță generală abordată în cauza dată.

Colegiul penal menționează, că *temeiurile pentru recurs pot fi invocate doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel, fapt stipulat de alin. (2) art. 427 Cod de procedură penală.*

În prezenta cauză, din materialele anexate rezultă că, inculpatul Pleșca Vasilii nu a contestat cu apel sentința primei instanțe, neutilizând calea de atac, cauza fiind examinată în ordine de apel la apelul procurorului în partea încasării cheltuielilor de judecată, care a fost respins ca neîntemeiat, fiind menținută sentința primei instanțe.

Prin urmare, Colegiul penal ajunge la concluzia, că recursul ordinar depus de inculpatul Pleșca Vasilii urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute de art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 1), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 29 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe **Pleșca Vasilii XXXXX**, din motiv că recursul procurorului în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali este vădit neîntemeiat, iar recursul inculpatului Pleșca Vasilii nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **21 decembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor